ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 11.7.2023
COM(2023) 398 final

2023/0282 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Μελών του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαίας (ΔΣΕ) όσον αφορά την προσχώρηση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στη διεθνή συμφωνία του 2015 για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Μελών του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαίας (στο εξής: ΔΣΕ) όσον αφορά την προσχώρηση της κυβέρνησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στη διεθνή συμφωνία για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές (στο εξής: συμφωνία).

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Διεθνής συμφωνία για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές

Οι στόχοι της διεθνούς συμφωνίας για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές (στο εξής: συμφωνία) είναι οι ακόλουθοι: i) να επιδιωχθεί η εναρμόνιση του εθνικού και του διεθνούς δικαίου σχετικά με τα φυσικοχημικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά των ελαιολάδων, πυρηνελαίων και επιτραπέζιων ελιών, ώστε να αποφευχθούν τα εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές, ii) να αναπτυχθούν δραστηριότητες στον τομέα των φυσικοχημικών και οργανοληπτικών εξετάσεων ώστε να διευρυνθούν οι γνώσεις σχετικά με τη σύνθεση και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των ελαιοκομικών προϊόντων και, κατ' επέκταση, να ενισχυθούν τα διεθνή πρότυπα, και iii) να ενισχυθεί ο ρόλος του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαίας ως φόρουμ αριστείας για τη διεθνή επιστημονική κοινότητα στον τομέα της ελιάς και του ελαιολάδου.

Η νέα έκδοση της συμφωνίας άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2017.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας[1].

2.2. Το Συμβούλιο των Μελών

Το Συμβούλιο των Μελών του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαίας (στο εξής: Συμβούλιο των Μελών) είναι η ανώτατη αρχή και το όργανο λήψης αποφάσεων του ΣΔΕ. Ασκεί όλες τις εξουσίες και τα καθήκοντα που είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας. Ως συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μέλος του ΔΣΕ και εκπροσωπείται στο Συμβούλιο των Μελών. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου των Μελών σχετικά με την προσχώρηση νέων μελών λαμβάνονται με συναίνεση. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4 στοιχείο β) της συμφωνίας, αν δεν επιτευχθεί συναίνεση εντός προθεσμίας που καθορίζεται από τον/την πρόεδρο του Συμβουλίου των Μελών, τα μέλη καλούνται να ψηφίσουν. Η απόφαση θεωρείται ότι έχει εγκριθεί εφόσον συγκεντρώνει τις ψήφους της πλειοψηφίας τουλάχιστον των μελών που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 86 % των μεριδίων συμμετοχής των μελών.

Επί του παρόντος, τα μέλη του ΔΣΕ είναι 18 και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει 650 μερίδια συμμετοχής επί συνόλου 1 000.

2.3. Η προς έκδοση πράξη του Συμβουλίου των Μελών

Έπειτα από την επίσημη αίτηση προσχώρησης στη συμφωνία, την οποία υπέβαλε η Βοσνία και Ερζεγοβίνη με ημερομηνία 22 Φεβρουαρίου 2023, αναμένεται ότι το Συμβούλιο των Μελών θα εγκρίνει, είτε επ' ευκαιρία μελλοντικής συνόδου του Συμβουλίου των Μελών είτε

[1] Απόφαση (ΕΕ) 2016/1892 του Συμβουλίου, της 10ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της διεθνούς συμφωνίας του 2015 για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές (ΕΕ L 293 της 28.10.2016, σ. 2) και απόφαση (ΕΕ) 2019/848 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2019, σχετικά με τη σύναψη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Διεθνούς Συμφωνίας του 2015 για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές (ΕΕ L 139 της 27.5.2019, σ. 1).

στο πλαίσιο διαδικασίας έγκρισης αποφάσεων από το Συμβούλιο των Μελών με ανταλλαγή επιστολών, απόφαση σχετικά με την προσχώρηση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

Σκοπός της προς έκδοση πράξης είναι να καθοριστούν οι όροι προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, σύμφωνα με το άρθρο 29 της συμφωνίας.

Η προς έκδοση πράξη θα καταστεί δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη επειδή θα μεταβάλει την ισορροπία εντός του Συμβουλίου των Μελών όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, όταν οι αποφάσεις δεν εγκρίνονται με συναίνεση σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4 της συμφωνίας.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Παρότι ο τομέας του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών παραμένει περιορισμένος στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξής του σε μια περιοχή με μακρά παράδοση παραγωγής και κατανάλωσης ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών[2]. Η προστιθέμενη αξία της γεωργίας [ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ] στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη αντιστοιχούσε στο 5,2 % του ΑΕΠ το 2021[3], η δε χώρα ανέλαβε ισχυρή δέσμευση να αυξήσει το μερίδιο ελαιοπαραγωγής.

Δεδομένου ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη αναπτύσσει επί του παρόντος τους ελαιοκομικούς της τομείς όσον αφορά την κατανάλωση και σκοπεύει να αναπτύξει την παραγωγή της, η προσχώρηση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης υπό ορισμένους όρους θα ενισχύσει το ΔΣΕ, ιδίως όσον αφορά την εναρμόνιση του εθνικού και του διεθνούς δικαίου σχετικά με τα χαρακτηριστικά των ελαιοκομικών προϊόντων, με στόχο την αποφυγή των εμποδίων στις εμπορικές συναλλαγές. Η εν λόγω προσχώρηση ανταποκρίνεται στους στόχους της ενωσιακής πολιτικής όσον αφορά τα πρότυπα εμπορίας γεωργικών προϊόντων, όπως προβλέπεται στο μέρος ΙΙ τίτλος ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[4].

Οι όροι προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης όσον αφορά τα μερίδια συμμετοχής στο ΔΣΕ και την προθεσμία για την κατάθεση της πράξης προσχώρησης θα καθοριστούν με απόφαση που πρόκειται να εγκριθεί από το Συμβούλιο των Μελών.

Τα μερίδια συμμετοχής των Μελών που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των χρηματοδοτικών συνεισφορών και των δικαιωμάτων ψήφου υπολογίζονται σύμφωνα με τύπο που ορίζεται στο άρθρο 11 της συμφωνίας. Η Ένωση θα μεριμνήσει για τη χρήση του εν λόγω τύπου κατά τον καθορισμό των μεριδίων συμμετοχής της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

Η Ένωση θα στηρίξει οποιαδήποτε προθεσμία για την κατάθεση της πράξης προσχώρησης, η οποία δίνει τη δυνατότητα στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να προσχωρήσει σύντομα στη συμφωνία. Εάν καθυστερήσει η κατάθεση της πράξης προσχώρησης, η Ένωση μπορεί να στηρίξει την παράταση της προθεσμίας για την κατάθεση της πράξης προσχώρησης σε μεταγενέστερες αποφάσεις προς έγκριση από το Συμβούλιο των Μελών.

---

2 Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε το Διεθνές Συμβούλιο Ελαίας, η ετήσια παραγωγή επιτραπέζιων ελιών στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη ανήλθε περίπου σε 1 000 τόνους κατά την περίοδο εμπορίας 2019/20, καταγράφοντας σημαντική αύξηση έναντι των προηγούμενων περιόδων εμπορίας (περίπου 500 τόνους).

3 Σύμφωνα με τη συλλογή δεικτών ανάπτυξης της Παγκόσμιας Τράπεζας.

4 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671).

Λαμβανομένης υπόψη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Μελών του ΔΣΕ, η θέση της Ένωσης είναι αναγκαία για τον καθορισμό των όρων προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας*».

Η έννοια των «*πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα*» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά «*επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης*»[5].

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Το Συμβούλιο των Μελών είναι όργανο που συστάθηκε δυνάμει συμφωνίας, και συγκεκριμένα της διεθνούς συμφωνίας για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές.

Η πράξη την οποία καλείται να θεσπίσει το Συμβούλιο των Μελών συνιστά πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα. Η προς έκδοση πράξη παράγει έννομα αποτελέσματα ιδίως επειδή θα επηρεάσει την ισορροπία εντός του Συμβουλίου των Μελών όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, όταν οι αποφάσεις δεν εγκρίνονται με συναίνεση σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4 της συμφωνίας[6].

Η προς έκδοση πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

---

5 Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

6 Οι πράξεις του Συμβουλίου των Μελών που αφορούν τα πρότυπα εμπορίας του ελαιολάδου θα μπορούσαν να εγκριθούν χωρίς συναίνεση, είναι δεσμευτικές βάσει του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 3 της συμφωνίας και ικανές να επηρεάσουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο της νομοθεσίας της ΕΕ, και συγκεκριμένα: τις κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης αφορούν την κοινή εμπορική πολιτική.

Συνεπώς, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 207 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 207 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

2023/0282 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Μελών του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαίας (ΔΣΕ) όσον αφορά την προσχώρηση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στη διεθνή συμφωνία του 2015 για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η διεθνής συμφωνία του 2015 για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές (στο εξής: συμφωνία) υπογράφηκε εξ ονόματος της Ένωσης σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2016/1892 του Συμβουλίου στις 18 Νοεμβρίου 2016, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία. Η συμφωνία άρχισε να ισχύει προσωρινά την 1η Ιανουαρίου 2017, σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 2 της συμφωνίας και συνάφθηκε από την Ένωση με την απόφαση (ΕΕ) 2019/848 του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 2019[1].

(2) Δυνάμει του άρθρου 29 της συμφωνίας, το Συμβούλιο των Μελών του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαίας (στο εξής: Συμβούλιο των Μελών) καθορίζει τους όρους για την προσχώρηση κυβερνήσεων στη συμφωνία.

(3) Η κυβέρνηση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης έχει υποβάλει επίσημα αίτηση προσχώρησης στη συμφωνία. Το Συμβούλιο των Μελών θα πρέπει, επομένως, να κληθεί να καθορίσει τους όρους προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης όσον αφορά τα μερίδια συμμετοχής στο ΔΣΕ και την προθεσμία για την κατάθεση της πράξης προσχώρησης, είτε στη διάρκεια μελλοντικής συνόδου του είτε στο πλαίσιο διαδικασίας έγκρισης αποφάσεων από το Συμβούλιο των Μελών με ανταλλαγή επιστολών.

(4) Δεδομένου ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη αναπτύσσει επί του παρόντος τους ελαιοκομικούς της τομείς όσον αφορά την κατανάλωση και σκοπεύει να αναπτύξει την παραγωγή της, η προσχώρησή της υπό ορισμένους όρους θα μπορούσε να ενισχύσει το ΔΣΕ, ιδίως όσον αφορά την εναρμόνιση του εθνικού και του διεθνούς δικαίου σχετικά με τα χαρακτηριστικά των ελαιοκομικών προϊόντων, με στόχο την αποφυγή των εμποδίων στις εμπορικές συναλλαγές.

(5) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Μελών, δεδομένου ότι οι αποφάσεις που πρόκειται

[1] Απόφαση (ΕΕ) 2019/848 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2019, σχετικά με τη σύναψη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Διεθνούς Συμφωνίας του 2015 για το ελαιόλαδο και τις επιτραπέζιες ελιές (ΕΕ L 139 της 27.5.2019, σ. 1).

να εγκριθούν θα παράγουν έννομα αποτελέσματα για την Ένωση, ιδίως επειδή θα επηρεάσουν την ισορροπία εντός του Συμβουλίου των Μελών όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, όταν οι αποφάσεις δεν εγκρίνονται με συναίνεση σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4 της συμφωνίας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Στο παράρτημα καθορίζεται η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Μελών του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαίας, είτε στη διάρκεια μελλοντικής συνόδου του είτε στο πλαίσιο διαδικασίας έγκρισης αποφάσεων από το Συμβούλιο των Μελών με ανταλλαγή επιστολών, όσον αφορά τους όρους προσχώρησης της κυβέρνησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στη συμφωνία.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος